(פאָרזעצונג פון פּיידוש 4.)

הויפּט־שטאָדט, אָבער אַז די צוריקצי־
הונג וועט זיין א סיגנאַל פאַר א נייעם רו־
סישען אַנגריף געגען קראָקוי און שלע־
זיען.

דייטשלאַנד וועט דאַן מוזען זיך
מודה זיין [illegible] איהרע
[illegible] באַל־
טישען ים. [illegible] דייטשע
אַרמעע [illegible] צוריק
ציהען פון רוסיש פּוילען, און די פּרוכט
פון א גאַנץ ווינטער [illegible] וועט געהן
לאיבוד.

בקיצור, א רוסישער נצחון אין די
קאַרפּאַטען [illegible] צוזאַמענברעכען
די עסטרייך־דייטשע אַנגריפען אין פּוילען,
און אין מזרח בכלל, און קאָן פיהרען צו
אזא רוסישער פערפלייצונג פון אונגאַרן,
וואָס זאָל שטעלען איןסכנה אויך בודאַ־
פּעסט און פערניכטען די ווייץ פעלדער
פון אונגאַרן, וואָס זיינען איצט אזוי נוי־
טיג פאַר ביידע מלוכות.

די פּאָליטישע ווירקונג פון אַריבער־
טראָגען די מלחמה פון פּוילען, בוקאָווינא
און גאַליציען קיין אונגאַרן, זיינען איצט
גאַר נישט מעגליך משער צו זיין. רומעניען
וועט זיך געפינען פנים אל פנים מיט איהר
לעצטע געלעגענהייט צו געווינען טראַנ־
סילוואַניע און שטעלען פאָדערונגען אין
בוקאָווינא. אונגאַרן אין געפאַהר פון א
נאַציאָנאַלען חורבן קאָן ווערען געצוואונ־
גען צו שליסען א בעזונדערען שלום אָב־
מאַך, בעזאָנדערס, אויב סערביען וועט
בעקומען די מעגליכקייט אַריינצוטרעטען
אין קריעג מיט נייע כוחות און זיך שטור־
מען צו צפון ביז זי וועט זיין אימשטאַנד
צו פעראייניגען איהרע אַרמעען מיט דיא
רוסישע. איטאַליען, זעהענדיג דעם צוזאַ־
מענברוך פון דער עסטרייך־אונגאַרישער
מלוכה, וועט זיך דאָך נאַטירליך וואַרפען
ווי א הונגעריגער הונד צו כאַפּען א ביין.

וויען, בערלין, פּאַריז, לאָנדאָן און
אפילו פּעטראָגראַד פערשטעהען די בעדיי־
טונג פון דער מלחמה אין די קאַרפּאַטען,
דער קאַמפּף ביי די דאַרדאַנעלען האָט
איצט פערלאָרען זיין אָנציהונגס קראַפט,
די מעגליכקייט אז עס זאָל קומען צום
אונטערגאַנג פון טערקיי איז פאַר אייראָ־
פּא ווייניגער אינטערעסאַנט ווי די געפאַהר
אויפצולעזען די מלוכה פון עסטרייך און
גאַנץ אייראָפּא שטעהט איצט געשפּאַנט
און האָרכט צו די ידיעות פון די קאַרפּאַ־
טען, וועלכע וועלען ענטשיידען דעם גורל
פון די אַלטע האַבסבורגער מלוכה.

(נאָך פרענק ה. סיימאָנדס)

קמ"ץ.

קאַוואַנ'ס
פּערפעקשאַן
קאַקאַו

מען רופט זי ריכטיג פּערפעקשאַן.

אנטיסעמיטען אין מלחמה צייט

שטענדיג און שטענדיג מוז מען זיך וואונדערען ווי אין די מייסטע לענדער האַלט מען זיך נישט בנוגע צו די אידען אין די זעלבע כללים, וועלכע מען האָט אַליין פּראָקלאַמירט פאַר'ן גאַנצען לאַנד. אין דייטשלאַנד הערשט איצט דער „בירגער פריעדען", דער שלום צווישען אַלע פּאַרטייען און ריכטונגען.

די אַנטיסעמיטען קענען אָבער, זעהט אויס זיך אין קיין לאַנד נישט דערהויבען צו א ריינעם און הויכען נאַציאָנאַלען שטאַנדפּונקט — און אומעטום זוכען זיי אויסצונוצען דעם מאָמענט, פאַר זייערע שוואַרצע צוועקען.

גראַדע אזוי ווי די רוסיש־פּוילישע אַנטיסעמיטען בעשולדיגען די פּוילישע אידען, אז זיי עמפּפאַנגען הערצליך די דייטשע אַרמעע, — גראַדע אזוי בעשולדיגען די דייטשע אַנטיסעמיטען די דייטשע אידען אין עלזאַס און לאָטהרינגען, אז זיי בעציהען זיך צו סימפּאַטיש צו די פראַנצויזישע סאָלדאַטען.

די בעקאַנטע אַנטיסעמיטישע לייפּציגער צייטונג „האַמער" האָט פערשפּרייט א פלוג בלאַט, אז „די אידישע איינוואָהנער אין מילהויזען (עלזאַס) האָבען בעגריסט די בלוי־ווייס־רויטע פראַנצויזישע פאָהן, און ביי די קלאַנגען פון דער פראַנצויזישער מיליטערישער מוזיק האָבען אידישע טעכטער געטאַנצט „טאַנגאָ" אין די גאַסען און „סקוועראָן" מיט די פראַנצויזישע אָפיצערען, און צוזאַמען מיט זיי געטרונקען שאַמפּאַניער". דאָס בלעטעל בעהויפּטעט אויך, אז אין פרייבורג (באַדען) בעציהען זיך אידישע טעכטער (14 יעהריגע מיידלאַך!) צו פריינדליך צו דיא פראַנצויזישע געפאַנגענע.

ווי עס טהיילט מיט די דייטשע צייטונג „וועלט אַם מאָנטאַג" האָט דער „פעראיין פאַר'ן קאַמפּף געגען אַנטיסעמיטיזם" אויסגעפאָרשט די דאָזיגע בעשולדיגונגען און אויסגעפונען, אז דאָס זיינען איינפאַך אויסגעטראַכטע בלבולים.

אָפען גערעדט, ווייס איך נישט וואָס פאַר א חטא איז דאָס, אז אידישע מיידלאַך בעציהען זיך סימפּאַטיש צו פראַנצויזישע געפאַנגענע אָדער פערוואונדעטע. א געפאַנגענער איז דאָך שוין נישט דערזעלבער געגנערישער סאָלדאַט, וועלכער שטעהט בעוואָפענט אויפ'ן שלאַכטפעלד, און וויל הרג'ענען דעם שונא, אין דעם געפאַנגענעם אזוי האָבען זיך די שטאַאַטען איינפערשטאַנען — דאַרף מען זעהן אַן עהרליכען בירגער, וועלכער טהוט זיין פפליכט און פערטהיידיגט זיין פאַטערלאַנד. ער איז אויך מייסטענס א שוואַכער, שוצלאָזער מענש, און ווער עס האָט נישט קיין פערשטיינערטע האַרץ מוז איהם שענקען אביסעל מיטגעפיהל, מיר ווייסען דאָך, אז אפילו אמת'ע דייטשקעס, רויטע קרייץ שוועסטער האָבען זיך זאָגאַר פערליעבט אין פראַנצויזישע געפאַנגענע סאָלדאַטען.

די דאָזיגע בעהויפּטונג האָט זיך אָבער אין גאַנצען אַרויסגעוויזען אַלס אויסגעטראַכט, ווי ניעדעריג מוז מען אָבער זיין, כדי צו פערשפּרייטען א קלאַנג, אז דייטשע שונאים אין דער זעלבער צייט, ווען טויזענדע און טויזענדע יונגע דייטשע אידען האָבען זיך אָנגעגעבען אַלס פריוויליגע אין דער דייטשער אַרמעע.

אַט איז איצט ערשיענען אין די רוסישע צייטונגען א נאָטיץ איבער דעם אַנטהייל פון דייטשע אידישע פעראיינען אין דער מלחמה, אזוי זיינען למשל, פון דעם בערלינער טור־פעראיין „בר כוכבא" געפאַלען אויף די שלאַכט פעלדער דער פאָרזיצענדער און נאָך מיטגליעדער, און פון זיי זיינען 6 געוועזען פריוויליגע, פון דעם פראַנקפורטער פעראיין „מאָנטעפיאָרע" וועלכער בעשטעהט מייסטענס פון יונגע בעאַמטע, זיינען געגאַנגען אין דער מלחמה 150 מיטגליעדער פון זיי זיינען 10 שוין דערהרג'עט געוואָרען, איינער איז אַלס אָפיצער בעשטימט געוואָרען, און 6 האָבען ערהאַלטען דעם „אייזערנעם קרייץ", א הויכע מיליטערישע אויסצייכנונג, וועלכע מען בעקומט פאַר א בעזונדערען העלדענמוטה.

פרייוויליג איז אויך געגאַנגען און איז איצט אויפ'ן שלאַכט־פעלד געפאַלען איינער פון די הויפּט גרינדער און פיהרער פון די „אגודת ישראל" (יוגענד בעוועגונג) מאַרטין פייסט.

לויט א רעכנונג וואָס עס האָט געמאַכט מיט א קורצער צייט צוריק א בערלינער אידישע צייטונג, האָבען די אידישע קהלות און אַנדערע אידישע אינסטיטוציאָנען אין דייטשלאַנד ביז איצט איבערגעגעבען דער דייטשער מיליטערישער אדמיניסטראַציע 22 טויזענד בלעטלאַך, אויסער דייטשען רויטען קרייץ דיעזע גרויסע סומען.

גרויס זיינען אויך די ליידען פון די דייטשע אידען. אין געוויסע ערטער, וועלכע האָבען געדיענט אַלס קריעגס־טהעאַטרעס האָבען די אידישע קהלות געליטען בעזונדערס גרויסע פערלוסטען. אין אָסט פּרייסען זיינען צושטערט געוואָרען פיעלע סינאַגאָגען. מען האָט נאָך נישט א גענויעם סטאַטיסטיק וועגען דעם אָבער שוין איצט ווייסט מען, אז אין גאַנצען צושטערט זיינען די אידישע שוהלען אין סאָלדוי, אָרטעלספּבורג, שווינדרוויינדט און נאָרדענבורג. איינינע סאָלדאַטען פון „לאַנד שטורם באַטאַליאָן ברייזען" האָבען פון דער פערוויסטעטער סינאַגאָגע אין סאָלדוי גערעטעט א ספר תורה און איבערגעשיקט צו דער אידישער שוהל אין ברייזען.

אָבער אויך אין מערב טהעאַטער האָבען געליטען זעהר פיעל אידישע קהלות. אזוי האָט אויפגעהערט צו עקזיסטירען די אידישע געמיינדע אין זעננהיים (אָבער עלזאַס), דען די מיליטערישע מאַכט האָט בעפוילען אַלע איינוואָהנער אוועקצופאָהרען פון דאָרטען. די מייסטע אידען האָבען אויסגעוואַנדערט אין די שווייץ, נאָר דער אַלטער 80 יעהריגער ראַבינער באָמבערג האָט נישט געוואָלט פון דאָרט אוועקצופאָהרען, נאָר ווען עס האָט שוין פון אַלע זייטען געהאָגעלט מיט קוילען, האָט מען געזעהן, אז דער ראַבינער, וועלכער איז בעקאַנט דורך זיין פרומקייט און געלערענטקייט, זאָל דאָך אין דעם לעצטען מאָמענט אוועקפאָהרען. איצט דערוויסט מען זיך, אז די אידישע סינאַגאָגע איז פון דאָרטען אין גאַנצען פערשוואונדען. פאָריגע וואָך איז די סינאַגאָגע צוזאַמען מיט אַלע 14 ספרי תורות פערברענט געוואָרען.

דאָס אַלעס האָט בעדאַרפט צווינגען די אַנטיסעמיטען בייטען זייער טאַקטיק, בעזונדערס האָבען זיך די דייטשע אַנטיסעמיטען, וועלכע זיינען אַזעלכע הייסע „מיליטאַריסטען", געדאַרפט פרעהען, אז די אידען קעמפּפען פאַר דאָס דייטשע פאָטערלאַנד איז אויך שטאַרק.

ס'צייגט זיך אָבער אַרויס, אז דער פערלאַג „האַמער" האָט איצט אַרויסגעלאָזען אַנטיסעמיטישע פּראָקלאַמאַציעס און פלוג בלעטער, וועלכע מען פערשפּרייט צווישען דעם דייטשען מיליטער אויף די שלאַכט־פעלדער, פול מיט סם און בלבולים זיינען די בלעטלאַך, און זיי זאָרגען שוין פאַר דעם, אז אפילו אויפ'ן שלאַכט פעלד, ווען אַלע קעמפּפען צוזאַמען, ווען דער טויט לויערט גלייך אויף אַלע, ווען די גראַנאַטען און שראַפּנעלען מאַכען קיין אונטערשיעד נישט צווישען גוי און איד. ווען דער טויט האָט אַלע גלייכבערעכטיגט, אַט אפילו אויף די טויט פעלדער וויל מען נישט, אז עס זאָל פערגעסען ווערען דער אַנטיסעמיטישער האַס, מורא האָבענדיג, אז נאָך דער מלחמה זאָל זיך א סאָלדאַט צוריקקעהרען איהם פריינד צו אידען, זאָרגען זיי שוין איצט פאַר דעם, אז דאָס זאָל נישט געשעהען.

און אונז רופען אָן די אַנטיסעמיטען א „קרעמער פאָלק, וועלכעס האָט קיין הייליגטהימער נישט, וועלכעס נוצט אויס יעדען מאָמענט און יעדעס נויטה פאַר אייגענע געשעפטען!"

קליינינטשקע מיאוסע נפשות מיט קאַרליקען נשמות, מיט דעגענירטע הערצער, פערפוילטע מענשען, פערפוילט ווי עס זיינען זייערע פּראָגראַמען און אַנשויאונגען.

י. קאַרוואַס.

שוטים

פון מ. ג. סאַפיר

):(

אידיש פון ה. ב.

ליעבער לעזער, דיר האָט זיך געוויס געמאַכט אויף דיין לעבען צו בעגעגענען אַזעלכע צווייפיסיגע ברואים, ווען דו פלעגסט מוזען פערוואונדערט א טראַכט טהאָן: צו וואָס האָט דער רבונו של עולם זיי געבראַכט אויף דער ליכטיגער וועלט. דוכט זיך, אז זיי לעבען נור צוליעב דעם, אום אויסצופּרובירען אונזער געדולד און עניוות. קיין אַנדער נאָמען ווי "א שטראָף פון זיין ליעבען נאָמען:: איז גאַר ניט מעגליך פאַר זיי אויסצוקלעהרען; זיי דאַרף מען קענען איבערטראָגען און דולדען, ווי א שטייגער א גזר מן השמים, ווי א שטראָף פון גאָט. אָבער איך טהו נאָך מעהר — איך נוץ זיי אויס. איך בעטראַכט זיי אַלס מאַטעריאַל פאַר האָנאָראַר, וועלכע דער עוויגער שיקט צו זיינע ליעבליענגס קינדער. די הומאָריסטען, אין יעדען נאַר, אין יעדען שוטה, אין יעדען אזוי גערופענעם "אָנשיקעניש פון זיין ליעבען נאָמען", זעה איך אן אסיגנירונג פון דער קלוגער נאַטור אויף'א הומאָריסטישער ערצעהלונג, אָדער א סאַטירע פאַר וועלכער מען קען אין דריי טעג אַרום בעקומען א געוויסע סומע מזומנים. א שוטה ליעבער לעזער איז א טהייערער מענש, דאָס איז א הכנסה'דיגע קוועלע פאַר א סאַטירע. אַט למשל, מיט פשוט'ע נאַראַנים, איז א ברכה לבטלה. שוטים זיינען מיינע גיטער. יעדעס יאָהר טראָגען זיי מיר איין כך וכך. דאָס איז א הכנסה כל זמן איך וועל לעבען! אַנדערע רייזען איבער דער וועלט אום צו בעקענען זיך מיט גרויסע זעלטענע לייט; אין דער אמת אָבער איז עס אן אַרויסגעוואָרפענע אַרבייט. גרויסע מענער זיינען כמעט אַלע גלייך אין גייסט. איך אָבער פאָהר אום צו בעקענען זיך מיט די שוטים און זיי אַליין בכבודם ובעצמם זיינען נאָך מחויב צו בעלוינען מיך פאַר מיין רייזע.

איך זיץ אָפטמאָהל אין רעסטאָראַן און בעקען זיך מיט א נייעם מין שוטה, און טאַקי תוך כדי דבור שאַץ איך איהם אָב און פרעג זיך אַליין: וויפיעל הכנסה קען דיר אזא איינער אַריינטראָגען? אויב דאָס איז א טהייערער שוטה, א פעטס, טרינק איך גלייך אויס א גלאָז שאַמפּאַניער, און דער שוטה פיהלט גאַר ניט, אז ער אַליין בעצאָהלט עס דערפאַר.

אַלזאָ, ליעבער לעזער, איך וועל דיר פון צייט צו צייט פאָרשטעלען אַזעלכע פּאַרשוינען, אין דער זעלבער געשטאַלט ווי עס איז מיר אין לעבען געקומען פאַר מיין שרייבערישער האַנד.

איך זאָל האָבען צו פופצעהן שוטים א יאָהר, קען איך לעבען ווי א שררה, און אויב עס זאָלען אָנלויפען נאָך א צעהנדליג, קען איך דאַן אפילו אן אייגענעם אויטאָמאָביל פערמאָגען.

דאָ ניט לאַנג האָב איך געבעטען דיא האַנד ביי איינער א פריילין. — האָט איהר עפּעס א זיכערע הכנסה?" — האָט געפרעגט דער פאָטער. איך האָב איהם אוועקגעפיהרט צו זיך, געעפענט מיינע קאַסטענס און שופלאַדען און האָב איהם בעוויזען, וויפיעל פערמאַרינירטע שוטים איך האָב שוין אָבגעלעגט אויף'ן ווינטער נאָכהער האָב איך איהם אוועקגעפיהרט איבער'ן שטאָדט און בעוויזען איהם, וויפיעל נאָך ניט בעצאָהלטע "טשעקס" פון דעם זעלבען סאָרט זיינען נאָך אַרומגעלאָפען איבער די גאַסען.

דאַמאָלס האָט דער פאָטער פון דער פריילין געזאָגט צו מיר: — איך זעה שוין, אז איהר זייט פערזאָרגט אויף אייער גאַנצען לעבען. איהר קענט חתונה האָבען מיט מיין טאָכטער".

איך בין געוועזען אויסער זיך פון קינפטיגען שווערס ווערטער, און דערום טאַקי האָב איך תיכף ומיד בעשלאָסען זיך אַליין אויסנוצען אַלס שוטה.

היינט, ליעבער לעזער, וועל איך דיר פאָרשטעלען א פּאַרשוין, וועלכער ווייס אַלץ און זאָגאַר נאָך מעהר ווי אַלץ! א יאָ, א מענש, וואָס ווייס אַלץ און נאָך מעהר ווי אַלץ, איז א יקר המציאות? ווייסען בלויז נור אַלץ איז ניט קיין גרויסע חכמה, דערצו איז גענוג צו האָבען אן ענציקלאָפּעדישען ווערטער בוך, נור ווייסען מעהר ווי אַלץ — דאָס וועסטו ניט געפינען אפילו אין דעם לעצטען באַנד פון אן ענציקלאָפּעדישען ווערטער בוך, און דאָך ווייס מיין זעלטענער פּאַרשוין דאָס אויך.

בשעת מיינע נסיעות האָב איך ניט איין מאָהל געהאַט דאָס גליק צו עסען מיטאָג אין רעסטאָראַן מיט דעם פּאַרשוין וואָס ווייס אַלץ און זאָגאַר מעהר ווי אַלץ און איך ווייס ניט, ווי זאָל איך דאַנקען דעם רבונו של עולם, וואָס ער האָט נור איינעם אזא בעשאַפען; ווען עס וואָלט, חלילה געווען א פּאָאַר אזעלכע, וואָלט אויף דער וועלט אין גיכען א הונגער געוואָרען. דער פּאַרשוין וואָס ווייס אַלץ און זאָגאַר מעהר ווי אַלץ, האָט שוין איינגעשלונגען אַלע וויסענשאַפטען, און דאָס שלינגען איז געוואָרען זיין צווייטע טבע און אזוי ווי אויף אַלץ אין לעבען קוקט ער פון דעם וויסענשאַפטליכען שטאַנדפּונקט, דערום שלינגט ער טאַקי איין אַלץ: זופּ, פלייש, גרינס, געבראָטענס, סאַלאַט, קעז, קאָמפּאָט מיט איין וואָרט, אַלץ וואָס געפינט זיך אויף'ן טיש איז איהם בעקאַנט פון דעם וויסענשאַפטליכען שטאַנדפּונקט און ער איז וויסענשאַפטליך בעקאַנט מיט אַלעם דערום שלינגט ער אַלץ איין אויף'ן וויסענשאַפטליכען גרונד. דערווייל פרעסט ער אויף אַלץ און זאָגאַר נאָך מעהר ווי אַלץ, וועגען זופּ, למשל, ווייס ער, אז ער איז הייס און נאַס און בעווייזט אייך דאָס מיט אותות ומופתים. דאָס אפילו ווייס יעדער, נור ער ווייס נאָך מעהר ווי דאָס. ער ווייס פאַר וואָס איז דער זופּ הייס און פאַר וואָס נאַס, און ער בעווייזט דאָס מיט קולי קולות און מים גדלות: ווייל דער זופּ האָט זיך געקאָכט אויף'ן פייער און ווייל זיין הויפּט טהייל איז וואַסער! דאָס אָבער אפילו ווייס יעדער, נור ער ווייס נאָך מעהר: ער האָט ערלערענט די שפּראַך פון די פעטס אויגעלאַך אין זופּ און פון זיי געהט ער שוין אַריבער צו דעם איין אויגעלדיגען קאַקליוס, צו דעם טויזענד אויגעלדיגען ארגוס, צו די אויגעלעך וואָס אויף'ן עק פון א פּאַווע, צו דעם ס'אַרא גרויסע אויגען עס האָט אויפגעעפענט צעזאַר בשעת ער האָט אויסגעשריען "און דו אויך, ברוט!" און ווי עס האָט [illegible] ענייען אין גיהנום, פון די אויגען געהט ער אַריבער צו אַחילעס היהנער אויגען, דערביי שרייט ער אזוי, דאָס אַלע זיצען מיט אויפגעעפענטע מיילער, און ער פרעסט אויף דערווייל דעם גאַנצען זופּ און זאָגאַר נאָך מעהר ווי דאָס.

אז מען דערלאַנגט פלייש, ווייס ער, וואָרום און פאַר וואָס איז דאָס האַרט אָדער ווייך. דאָס אפילו ווייס יעדער, נור ער ווייס נאָך מעהר ווי דאָס. ער ווייס און בעווייזט מיט קולי קולות און מיט חשיבות, אז דאָס פלייש איז דערום האַרט, ווייל עס האָט זיך ווייניג געקאָכט און דערפאַר ווייך, ווייל עס האָט זיך צו לאַנג געקאָכט.

ער האָט זאָגאַר פערזענליך געקענט דעם אָקס וועמענס פלייש מען האָט דערלאַנגט און פון דיעזען פלייש געהט ער שוין אַריבער צו רובענס בילדער, צום שור הבר, צו מגושמ'דיגע תאוות, צו פערקערפּערטע ליבעראַלען, צו די קרבנות אין בית המקדש צו דעם פלייש געברויך אין ימים טובים און זאָ ווייטער. דערביי שרייט ער מיט אַזעלכע קולות, אז אַלע בלייבען פערגליווערט מיט אָפענע מיילער און ער פרעסט אויף דערווייל דאָס גאַנצע פלייש און זאָגאַר מעהר ווי דאָס.

אז מען דערלאַנגט א מעהל געריכט, ווייס ער שוין, צו איז עס פון שוואַרצע מעהל, אָדער פון ווייסע, דאָס ווייס הגם יעדער נור ער ווייס נאָך מעהר. ער ווייס פאַר וואָס איז למשל, פון שוואַרצע מעהל, אָדער פון ווייסע. דערפון מאַכט ער א פועל יוצא וועגען דעם כאַראַקטער פון דער קעכין. פון דעם מעהל געריכט געהט ער אַריבער צו די מעהל, פון וועלכע שרה האָט, כידוע, אויסגעבאַקען א קוכען פאַר די דריי מלאכים. ער האָט פערזענליך געזעהען דיעזע מעהל. פון שרה'ן מאַכט ער א שפּרונג צו ראָבינזאָהן און צו זיין מעהל (ביי איהם איז זאָגאַר פאַראַן א הויפען פון דיעזע מעהל), פון ראָבינזאָהן טהוט ער א פליה אין אונאַלאַשקע, וואו מען מאַכט מעהל פון האָלץ שאָלעכץ, פון וועלכע ער אַליין האָט אמאָהל אויסגעבאַקען צוויי חלות. פון אונאַלאַשקע מאַכט ער נאָך א העכערען פליה אין רוים, וואו די וועסטאַלקעס האָבען זיך געפּודערט מיט מעהל (ביי איהם זעלבסט איז פאַראַן אפילו אזא פּוך קישעלע), פון דאָרט לאָזט ער זיך אַראָב צו דעם האָניג מעהליגען טהוי און ערקלעהרט ווי אזוי אַרום ער פאַלט פון הימעל אַלע פריהמאָרגען אויף דער ערד און ווי ער אַליין האָט איין מאָהל בעשאָטען אַלע פּלאַנצונגען מיט אזא קינסטליכען טהוי. פון דעם מעהל טהוי קריכט ער אוועק צו די מעהל ווערים און פערזיכערט דאָס ער אַליין זאָגאַר האָט געמאַכט איינינע מעהל ווערים און זאָ ווייטער. דערביי רייס[illegible] זיך אזוי אויף'ן האַלדז, דאָס גאַנצע מעהל געריכט און זאָגאַר נאָך מעהר ווי דאָס.

ביי דעם געבראָטענעם טרעפט ער גלייך, צו האָט מען דערלאַנגט א צונג צו אן עוף דאָס ווייס אפילו יעדער, נור ער ווייס נאָך מעהר. ער ווייס פאַר וואָס איז דאָס ניט קיין צונג, אָדער פאַר וואָס איז דאָס ניט קיין עוף. פון דעם געבראָטענעם געהט ער מיט גרויס התלהבות אַריבער צו דעם געבראָטענעם שור הבר. מיט וועלכען מען וועט מכבד זיין די צדיקים אין גן עדן, (ביי איהם איז זאָגאַר דאָ א בילד פון דעם שור הבר). דערביי מאַכט ער אזא רעש, אז אַלע בלייבען זיצען מיט אָפענע מיילער און ער פרעסט אויף דערווייל דאָס גאַנצע געבראָטענס און נאָך מעהר ווי דאָס.

הקיצור ליעבער לעזער, ער ווייס אַלץ און נאָך אביסעל מעהר ווי אַלץ.

מיר ווייסען אַלע, אז די וועלט איז בעשאַפען געוואָרען פון תהו ובהו, ער אָבער ווייס פון וואָס דער תהו ובהו איז בעשאַפען געוואָרען און ער האָט זאָגאַר דעם תהו ובהו אין א פאָטאָגראַפיש בילד.

און זאָג אַליין, ליעבער לעזער, וואָלט דען ניט געווען אן עולה, ווען איך זאָל דיר אַט דעם שוטה ניט געווען פאָרשטעלען?

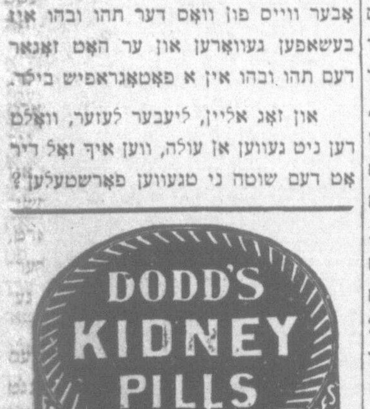

דאָד'ס קידני פּיללס

פאַר אַלע נירען קראַנקהייטען פאַר רוימאַטיזם, ברייטס דעזיז און שטעכעניש אין רוקען.

צו באַקומען אין אַלע דראַג סטאָרס

בעשיינט אייער הויז

וואַרפט אַרויס אייער אַלטען דייניננ רום סעט אָדער בעד־רום פאַרניטשור מיט דעם אַנקומען פון אונזער פריהלינג

אייער אַלטען פּרענקשען פּאַרלאָר סעט וועלט איך שוין נעמען צייט צו פאַרבייטען אויף אין מאָדערנע סעט

איהר האָט יעצט די געלעגענהייט דאָס צו זעהען פיר האַלב דעם געוועהנליכען פּרייז.

קומט אַריין אין אונזער סטאָר און זעהט די לעצטע סטייל מעבעל.

L. YOLLES
363 Queen Street West
Phone Adelaide 1345

ל. יאָללעס
363 קווין סטריט וועסט
פאָן עדעלייד 1345

מ. העלער

176½ קווין סט. וועסט

נייעס פיר אידען
אין אידישע סטאָר
פאַר אידען

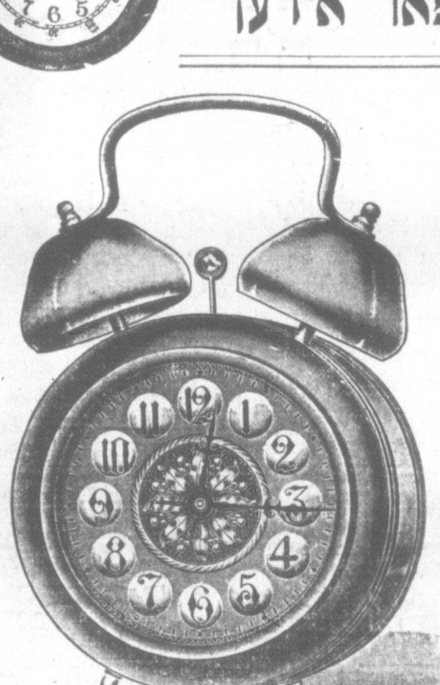

מיר מאַכען אַלערליי דזשועלערי גלייך אויף'ן פּלאַץ. חתונה רינגען ווייל איהר וואַרט. מיר פיקסען אַלערליי דזשועלערי פאַר דעם בילינגסטען פּרייז

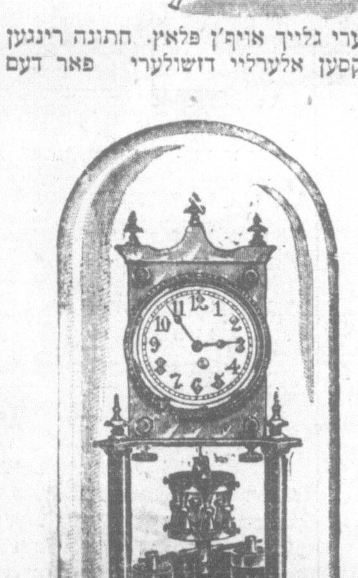

14 קעראַט חתונה רינגען 80 סענט א פּעני־ווייט.
18 קעראַט חתונה רינגען $1.00 א פּעני־ווייט.
וואָטשעס געקליגט גוט און גאַראַנטירט 40 סענט
מיין ספּרינגס 40 סענט. הייר־ספּרינגס 40 סענט דזשועלס 40 סענט. סטעמס 50 סענט.

מיר מאַכען אייערע אַלטע דזשועלערי ווי נייע פאַר א קליינעם פּרייז.
אַלערליי ברילען ריכטיג געפּאַסט צו אייערע אויגען 98 סענט.
מיר גיבען אייך אַלע סחורה פאַר דעם בילינגסטען פּרייז.

מ. העלער
176½ קווין סט. וועסט טאָראָנטאָ